

Gp.042.1.2017

Bielsk Podlaski, dn.2017.09.21.

Rada Miasta
Bielsk Podlaski

W załączeniu przedstawiam projekt uchwały zmieniający uchwałę w sprawie przyjęcia „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski”, celem jej podjęcia.

Uzasadnienie

Marszałek Województwa Podlaskiego dokonał oceny Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski i pismem z dnia 20 września 2017r., znak DRR-II.052.6.9.2017 zgłosił swoje uwagi do programu (zał. Nr 2 do niniejszego pisma).

Odpowiadając na ww. pismo proponuję dokonać następujących zmian:

Proponuje się **przenieść 8 zadań z wykazu przedsięwzięć podstawowych (podrozdział 11.1) do wykazu pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych (podrozdział 11.2):**

- 1) Przedsięwzięcie nr 6 pn. „Modernizacja MOSiR w Bielsku Podlaskim – nadanie dla obiektu sportowego nowych funkcji zabezpieczających potrzeby społeczne osób zamieszkałych na terenie miasta Bielsk Podlaski, szczególnie na obszarze zdegradowanym”.
- 2) Przedsięwzięcie nr 10 pn. „Modernizacja bazy medycznej w celu dostosowania opieki zdrowotnej osób starszych i zależnych”,
- 3) Przedsięwzięcie nr 11 pn. „Budowa i wyposażenie rehabilitacji leczniczej”,
- 4) Przedsięwzięcie nr 25 pn. „Przebudowa budynku handlowo-usługowego i adaptacja jego pomieszczeń oraz zagospodarowanie terenu do potrzeb prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe”,
- 5) Przedsięwzięcie nr 26 pn. „Rodzinna Inwestycja w przyszłość”,
- 6) Przedsięwzięcie nr 27 pn. „Centrum Integracji Społecznej”,
- 7) Przedsięwzięcie nr 28 pn. „Dobry zawód – fajne życie – popularyzacja kształcenia zawodowego w województwie podlaskim”,

8) Przedsięwzięcie nr 32 pn. Budowa budynku wielorodzinnego – socjalnego przy ul. Jagiellońskiej.

W związku z powyższym treść podrozdziału 11.1 ulegnie zmianie w sposób podany w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski.

Ponadto zgodnie z pismem Marszałka Województwa Podlaskiego proponuje się zmian zgodnie z zestawieniem, stanowiącym **załącznik nr 1** do niniejszego wniosku.

Mając na uwadze powyższe wnoszę jak na wstępie.

Z up BORMISTRZA MIASTA
Bożena Pereska Zwolińska
Z-CA BORMISTRZA

W załączeniu:

1. Zestawienie zmian do Lokalnego Programu Rewitalizacyjnego Miasta Bielsk Podlaski lub odpowiedź na uwagę (ad. pkt.7) – **zał. Nr 1**
2. pismo Marszałka Województwa Podlaskiego z dnia 20 września 2017r., znak DRR-II.052.6.9.2017 – **zał. Nr 2**

Zestawienie zmian do Lokalnego Programu Rewitalizacyjnego Miasta Bielsk Podlaski

Ad. do pkt. uwag	Rozdział/ nr przedsięwzięcia/ nazwa przedsięwzięcia/ inne uzupełnienie		zmiana	
			dopisano / skreślono	
			pkt. tabl.	treść
1	2	3	4	5
1	6.2 Obszar rewitalizacji			
				<p>Dodano: „Podobszar Śródmieście obejmuje swoim zasięgiem: - w całości ulice: Gabriela Narutowicza, Henryka Sienkiewicza, Józefa Poniatowskiego, Kościelna, Mikołaja Kopernika, Zamkowa, - w części ulice: 3 Maja, 11 Listopada, Adama Mickiewicza, Franciszka Żwirki i Stanisława Wigury, Jagiellońską, Jarosława Dąbrowskiego, Kazimierzowską, Kryniczną, Poświętną, Stefana Batorego, Tadeusza Kościuszki, Wita Stwosza, Żeromskiego. Podobszar POM obejmuje swoim zasięgiem: - w całości ulicę Techniczną, - w części ulice: Białowieską oraz Maszynową. Podobszar Żarniewicza-Dubiażyńska obejmuje swoim zasięgiem: - w całości ulice: Świerkową oraz Władysława Żarniewicza, - w części ulice: Dubiażyńską, Jana Pawła II, Juliusza Słowackiego i Wojska Polskiego. Dodatkowo, w celu umożliwienia sprawdzenia szczegółowego przebiegu granic obszaru rewitalizacji przez jak najszersze grono interesariuszy, warstwę zawierającą jego granice zamieszczono w miejskim Systemie Informacji Przestrzennej.”</p>
2	9 Wizja obszaru rewitalizacji			

Ad. do pkt. uwag	Rozdział/ nr przedsięwzięcia/ nazwa przedsięwzięcia/ inne uzupełnienie		zmiana	
			dopisano / skreślono	
			pkt. tabl.	treść
1	2	3	4	5
				<p>W wizji obszaru zmieniono zapis „miasto Bielsk Podlaski” na „obszar rewitalizacji”. Tekst po zmianach brzmi: „Obszar rewitalizacji to przestrzeń przyjazna i bezpieczna dla mieszkańców i odwiedzających, tworząca dobre warunki do aktywności społecznej, kulturalnej i gospodarczej. Przestrzenie publiczne i rekreacyjne są atrakcyjne, zadbane, tętniące życiem, dostępne dla osób niepełnosprawnych, tworząc miejsca spotkań i integracji mieszkańców. Obszar rewitalizacji jest przestrzenią otwartą na różnorodność, pielęgnuje lokalną tradycję i kulturę. Realizowane są tu liczne inicjatywy społeczne, adresowane do osób w każdym wieku, w tym o charakterze międzypokoleniowym. Tworzone są dobre warunki do życia seniorów. Obszar rewitalizacji stawia na czyste powietrze i energooszczędność. Jest miastem ludzi przedsiębiorczych. Obszar rewitalizacji w pełni wykorzystuje własne potencjały i zasoby, przez co jest atrakcyjnym miejscem do życia i rozwoju zawodowego młodych mieszkańców miasta.”</p>
3	10 Cele i kierunki działań			

Ad. do pkt. uwag	Rozdział/ nr przedsięwzięcia/ nazwa przedsięwzięcia/ inne uzupełnienie		zmiana	
			dopisano / skreślono	
			pkt. tabl.	treść
1	2	3	4	5
			<p>Dodano:</p> <p>„Cele oraz szczegółowe kierunki działań opracowano w odniesieniu do całego obszaru ze względu na fakt wyraźnej dysproporcji wielkościowej pomiędzy poszczególnymi podobszarami rewitalizacji. Z punktu widzenia liczby mieszkańców dominującą rolę pełnił bowiem Podobszar Śródmieście, który liczył 5,5 tys. mieszkańców. Pozostałe dwa podobszary tj. POM oraz Żarniewicza-Dubiażyńska były zdecydowanie mniej ludne i liczyły kolejno 1,2 tys. mieszkańców oraz 200 osób. Ponadto, wszystkie cele strategiczne opracowane dla całego obszaru byłyby, takie same dla wszystkich podobszarów. Różnice wynikające ze zróżnicowania przyczyn degradacji były dostrzegalne dopiero na poziomie szczegółowych kierunków planowanych działań. W konsekwencji, zastosowanie rozróżnienia celów i kierunków działań dla poszczególnych podobszarów zamiast poprawić klarowność tej części programu, poprzez powtórzenia, w zdecydowanej mierze tej samej informacji, mogłoby ją pogorszyć.</p> <p>Informacje dotyczące zróżnicowania poszczególnych kierunków działań wynikającego z różnic w zakresie przyczyn procesów degradacji przedstawiają natomiast macierze logiczne interwencji rewitalizacyjnej sporządzone dla wszystkich trzech podobszarów rewitalizacji (Tabela 15.3.1- Tabela 15.3.3), zamieszczone w rozdziale 15.3.”</p>	
4	11 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne			
a)		2	Centrum opiekuńcze w Bielsku Podlaskim	
				<p>Skreślono zdanie:</p> <p>„Powodzenie przedsięwzięcia będzie uzależnione od możliwości pozyskania środków zewnętrznych (np. Środki z UE i inne lub środki krajowe) na budowę budynku, a następnie na realizację działalności bieżącej”</p>

Ad. do pkt. uwag	Rozdział/ nr przedsięwzięcia/ nazwa przedsięwzięcia/ inne uzupełnienie		zmiana	
			dopisano / skreślono	
			pkt. tabl.	treść
1	2	3	4	5
b)		6	Modernizacja MOSiR w Bielsku Podlaskim – nadanie dla obiektu sportowego nowych funkcji zabezpieczających potrzeby społeczne osób zamieszkałych na terenie miasta Bielsk Podlaski, szczególnie na obszarze zdegradowanym	
			7	Dodano: <i>„Zajęcia sportowe realizowane przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji będą również skierowane do osób starszych z podobszarów rewitalizacji, zwłaszcza z Podobszaru Śródmieście. Ponadto zastosowane zostaną preferencje w postaci zniżek na bilety na basen dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji.”</i>
c)		8	Przewodnik Seniora, czyli organizowanie osobom starszym czasu wolnego	
			4	Dodano: <i>„Lokalizacja przedsięwzięcia - Podobszar Śródmieście, Bielski Dom Kultury, ul. 3 Maja 2”</i>
d)		10	Modernizacja bazy medycznej w celu dostosowania opieki zdrowotnej osób starszych i zależnych	
			7	Dodano: <i>„Realizacja przedsięwzięcia wzmocni działania ujęte w programie kierowane do osób starszych i niepełnosprawnych Podobszaru Śródmieście, w którym w wyniku przeprowadzonej diagnozy stwierdzono sytuacje kryzysowe w obszarze demografii i zdrowia.”</i>
e)		11	Budowa i wyposażenie rehabilitacji leczniczej	

Ad. do pkt. uwag	Rozdział/ nr przedsięwzięcia/ nazwa przedsięwzięcia/ inne uzupełnienie		zmiana	
			dopisano / skreślono	
			pkt. tabl.	treść
1	2	3	4	5
			7	Dodano: <i>„Realizacja przedsięwzięcia wzmocni działania ujęte w programie kierowane do osób starszych i niepełnosprawnych Podobszaru Śródmieście, w którym w wyniku przeprowadzonej diagnozy stwierdzono sytuacje kryzysowe w obszarze demografii i zdrowia.”</i>
f)		13	Ośrodek terapii i rehabilitacji	
			7	Dodano: <i>„ Miejsce realizacji przedsięwzięcia jest jedynym miejscem, w którym realizowane są nieodpłatnie lub za symboliczną opłatą działania rehabilitacyjne skierowane do osób niepełnosprawnych Podobszaru Śródmieście, Żarniewicza-Dubiażyńska, POM. Jest to miejsce, w którym spotykają się osoby niepełnosprawne z tych podobszarów i którym udzielana jest niezbędna pomoc, w którym następuje integracja i aktywizacja tych osób. Ośrodek zlokalizowany jest w budynku Pływalni Miejskiej Wodnik, gdzie będzie prowadzona część rehabilitacji osób niepełnosprawnych i starszych. Osoby niepełnosprawne poruszające się na wózkach mają dostęp do windy i innych udogodnień niezbędnych do prowadzonej rehabilitacji i aktywizacji.”</i>
g)		22	„Scena” przy Bibliotece	
			7	Dodano: <i>„Działania przyczynią się do integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców podobszarów rewitalizacji. Wpłynie na niwelowanie kryzysów rodzinnych z podobszarów rewitalizacji poprzez angażowanie całych rodzin w organizowane działania, warsztaty rodzinne.”</i>
				Przedsięwzięcie jest komplementarne z przedsięwzięciem nr 1; 6; 8;23;24;
		23	Klub Filmowy	

Ad. do pkt. uwag	Rozdział/ nr przedsięwzięcia/ nazwa przedsięwzięcia/ inne uzupełnienie		zmiana	
			dopisano / skreślono	
			pkt. tabl.	treść
1	2	3	4	5
			7	Dodatkowo dodano: <i>„Działania przyczynią się do integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców podobszarów rewitalizacji. Wpłynie na niwelowanie kryzysów rodzinnych z podobszarów rewitalizacji poprzez angażowanie całych rodzin w organizowane działania, warsztaty rodzinne.”</i>
				Dopisano wiersz na końcu tabeli: <i>„Przedsięwzięcie jest komplementarne z przedsięwzięciem nr: 1; 6; 8;22;24;”</i>
h)		24	Czytelnia w Plenerze	
			7	Dodano: <i>„ Działania przyczynią się do integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców podobszarów rewitalizacji. Wpłynie na niwelowanie kryzysów rodzinnych z podobszarów rewitalizacji poprzez angażowanie całych rodzin w organizowane działania, warsztaty rodzinne.”</i>
				Dopisano wiersz na końcu tabeli: <i>„Przedsięwzięcie jest komplementarne z przedsięwzięciem nr: 1; 6; 8;22;24;”</i>
i)		25	Przebudowa budynku handlowo-usługowego i adaptacja jego pomieszczeń oraz zagospodarowanie terenu do potrzeb prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe.	
				Dodano: <i>„Występuje problem lokalowy dla organizacji pozarządowych, że są one rozproszone, przez co nie mogą realizować wspólnie działań odpowiadających kompleksowo na problemy mieszkańców podobszarów rewitalizacji.”</i>
			7	Dodano: <i>„Obecnie brak jest budynku, w którym miałyby swoje siedziby organizacje pozarządowe. Są one rozproszone, przez co nie mogą realizować wspólnie działań odpowiadających kompleksowo na problemy mieszkańców podobszarów rewitalizacji. Budynek znajduje się w bardzo bliskim sąsiedztwie Podobszaru Śródmieście.”</i>

Ad. do pkt. uwag	Rozdział/ nr przedsięwzięcia/ nazwa przedsięwzięcia/ inne uzupełnienie		zmiana	
			dopisano / skreślono	
			pkt. tabl.	treść
1	2	3	4	5
j)		26	Rodzinna Inwestycja w przyszłość	
			9	Dodano: „W projekcie wezmą udział głównie mieszkańcy podobszarów rewitalizacji”.
k)		27	Centrum Integracji Społecznej	
			Dodano w pkt. 7 tabeli: „Na terenie miasta nie funkcjonuje Centrum Integracji Społecznej, które świadczyłoby usługi aktywizacji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (osób po chorobie alkoholowej, osób po odbyciu kary w zakładach karnych). Objęcie pomocą tych osób wpłynie na poprawę warunków życia wielu rodzin z podobszarów rewitalizacji, zapobiegnie kryzysom w rodzinach.”	
			Uzupełniono ostatni wiersz w tabeli, dotyczący komplementarności, o komplementarność z projektami: 16,29,31	
l)		28	Dobry zawód – fajne życie – popularyzacja kształcenia zawodowego w województwie podlaskim	
			7	Dodano: „Realizacja projektu wpłynie ponadto na poprawę warunków edukacji młodzieży podobszarów rewitalizacji oraz wpłynie na poprawę jakości ich życia.”
			Uzupełniono ostatni wiersz w tabeli, dotyczący komplementarności, o komplementarność z projektami: 7;15;	
m)		32	Budowa budynku wielorodzinnego – socjalnego przy ul. Jagiellońskiej	
			9	Dodano: „W pierwszej kolejności mieszkańcy z podobszarów rewitalizacji.”
n)		34	Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku restauracji Podlasianka wraz z zagospodarowaniem terenu	

Ad. do pkt. uwag	Rozdział/ nr przedsięwzięcia/ nazwa przedsięwzięcia/ inne uzupełnienie		zmiana	
			dopisano / skreślono	
			pkt. tabl.	treść
1	2	3	4	5
			7	Dodano: „W budynku przeznaczonym do rewitalizacji wydawane są nieodpłatnie obiady dla osób o niskim statusie materialnym, korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, głównie z podobszarów rewitalizacji.”
5	12 Szacunkowe ramy finansowe programu rewitalizacji			
				Dodano po tabelę 12.1.1.: „ W przypadku pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, o których mowa w podrozdziale 11.2 programu (nieujętych w tabeli 12.1.1) szacunkowa wartość ich realizacji wynosi 25 000 000 złotych, z czego środki funduszy europejskich - 15 000 000 złotych, 10 000 000 złotych stanowią będą środki krajowe (w tym budżetu miasta i innych samorządów), środki prywatne.”
				Dodano w podrozdziale 11.2 w „Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych” ostatnie zdanie o następującym brzmieniu: „Wartość szacunkowa pozostałych przedsięwzięć wynosi ok. 70 mln. zł.”
6	14 System monitorowania			
				W tabeli 14.2.1 dodano piąty wskaźnik pod nazwą „Liczba wykroczeń na 1 tys. mieszkańców”
7.	Podrozdział 15.2 Koncentracja programu rewitalizacji			
				W związku z tym, że nie uległa zmianie ilość przedsięwzięć nie zmieniono zapisów dotyczących koncentracji programu rewitalizacji.
8.	Podrozdział 7.2.1 Negatywne zjawiska			
				W związku z uwagą w punkcie 4i) uzupełniono diagnozę o dodatkowe 18 -ste negatywne zjawisko natury społecznej, wynikające z przeprowadzonych badań jakościowych, tj:
			18.	Brak zaplecza lokalowego dla organizacji pozarządowych.

Ad. do pkt. uwag	Rozdział/ nr przedsięwzięcia/ nazwa przedsięwzięcia/ inne uzupełnienie		zmiana	
			dopisano / skreślono	
			pkt. tabl.	treść
1	2	3	4	5
9.	Podrozdział 7.2.2 Potrzeby			
			W związku z uwagą w punkcie 4i) uzupełniono diagnozę o dodatkowe 19 -stą zidentyfikowaną potrzebę w Podobszarze Śródmieście, wynikającą z przeprowadzonych badań jakościowych, tj:	
				„19. Zapewnienie organizacjom pozarządowym działającym na podobszarze rewitalizacji odpowiedniego zaplecza lokalowego.”
10.	Podrozdział 11.1 Przedsięwzięcia podstawowe			
			W rysunku nr 11.1.1 zmieniono tytuł ilustracji z „Podstawowe projekty (...)” na „Przedsięwzięcia rewitalizacyjne Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski ”	
11.	Podrozdział 11.2. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych			

Ad. do pkt. uwag	Rozdział/ nr przedsięwzięcia/ nazwa przedsięwzięcia/ inne uzupełnienie		zmiana	
			dopisano / skreślono	
			pkt. tabl.	treść
1	2	3	4	5
				<p>Na wstępie podrozdziału jako drugi akapit dodano zapis:</p> <p><i>„Jednocześnie dla części przedsięwzięć uzupełniających udało się zgromadzić informacje o stopniu szczegółowości analogicznym dla przedsięwzięć podstawowych. Uznano, że informacje te stanowią, z punktu widzenia LPR wartość, którą warto zaprezentować w tej części dokumentu. W grupie tej znalazły się takie przedsięwzięcia jak:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>• Modernizacja MOSiR w Bielsku Podlaskim – nadanie dla obiektu sportowego nowych funkcji zabezpieczających potrzeby społeczne osób zamieszkałych na terenie miasta Bielsk Podlaski, szczególnie na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji;</i> <i>• Modernizacja bazy medycznej w celu dostosowania opieki zdrowotnej osób starszych i zależnych;</i> <i>• Budowa i wyposażenie rehabilitacji leczniczej;</i> <i>• Przebudowa budynku handlowo-usługowego i adaptacja jego pomieszczeń oraz zagospodarowanie terenu do potrzeb prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe;</i> <i>• Rodzinna Inwestycja w przyszłość;</i> <i>• Centrum Integracji Społecznej;</i> <i>• Dobry zawód – fajne życie – popularyzacja kształcenia zawodowego w województwie podlaskim;</i> <i>• Budowa budynku wielorodzinnego – socjalnego przy ul. Jagiellońskiej;</i> <p><i>Szacunkowa wartość pozostałych przedsięwzięć wynosi ok. 70 mln. zł.”</i></p>
12.	Ponadto, uzupełniając komplementarność w przedsięwzięciach nr 22; 23;24; 27;28 uzupełniono wzajemnie powiązaną komplementarność w przedsięwzięciach: 1; 6;7; 8; 15;16;29;31;			

Z up BORMISTRZA MIASTA

Bożena Teresa Zuolińska
Z-CIA BORMISTRZA

Białystok, dnia 10 września 2017 r.

DRR-II.052.6.9.2017

Pan
Jarosław Borowski
Burmistrz
Miasta Bielsk Podlaski
ul. Kopernika 1
17-100 Bielsk Podlaski

Dotyczy: Oceny programu rewitalizacji pn. „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski” pod kątem spełnienia cech i elementów programów rewitalizacji określonych w Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020

Szanowny Panie,

W odpowiedzi na złożony w dn. 25 sierpnia 2017 r. Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski przyjęty Uchwałą nr XXXIV/272/17 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski informujemy, iż Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Bielsk Podlaski, nie spełnia wymogów dotyczących cech i elementów programów rewitalizacji o których mowa w Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, w następującym zakresie:

A. Program rewitalizacji zawiera niespójności/ niejasności w następujących obligatoryjnych minimalnych elementach programu rewitalizacji:

1. **Rozdział 6.2 Obszar rewitalizacji**

Z uwagi, iż obszar rewitalizacji nie odpowiada podziałowi na jednostki urbanistyczne, należy uzupełnić opis każdego z podobszaru rewitalizacji w zakresie nazwy ulic (ew. numerów działek ewidencyjnych) wchodzących w skład poszczególnych podobszarów rewitalizacji.

2. **Rozdział 9 Wizja obszaru rewitalizacji**

Wskazana w programie rewitalizacji wizja obszaru rewitalizacji w swojej treści odnosi się w większości do wizji miasta Bielsk Podlaski, a nie obszaru rewitalizacji. Dodatkowo, z uwagi na różne czynniki decydujące o wyznaczeniu podobszarów rewitalizacji nie posiadających ze sobą wspólnych granic, należy wyjaśnić dlaczego wizja obszaru rewitalizacji odnosi się w całości do obszaru rewitalizacji a nie do podobszarów rewitalizacji. Uzasadnienie należy uwzględnić w programie rewitalizacji.

3. **Rozdział 10 Cele i kierunki działań.**

Z uwagi na różne czynniki decydujące o wyznaczeniu podobszarów rewitalizacji nie posiadających ze sobą wspólnych granic, należy wyjaśnić dlaczego cele obszaru rewitalizacji odnoszą się w całości do obszaru rewitalizacji a nie do wyznaczonych podobszarów rewitalizacji. Opisane kierunki działań powinny opisywać kierunki działań skierowanych na konkretny podobszar rewitalizacji. Kierunki

działań są odpowiedzią na zdiagnozowane sytuacje kryzysowe. Optymalnym rozwiązaniem jest dopasowanie poszczególnych kierunków działań do poszczególnych podobszarów. W sytuacji braku wyszczególnienia który z kierunków działań nakierowany jest na który obszar, pojawia się pytanie czy każdy z wymienionych kierunków przeznaczony jest do realizacji na każdym z podobszarów rewitalizacji. Uzasadnienie należy uwzględnić w programie rewitalizacji.

4. Rozdział 11 Przedsięwzięcia rewitalizacyjne:

- a) **Centrum opiekuńcze w Bielsku Podlaskim** – z uwagi iż w treści przedsięwzięcia (pkt 8) pojawia się stwierdzenie, że *"Powodzenie przedsięwzięcia będzie uzależnione od możliwości pozyskania środków zewnętrznych (np. środki z UE i inne lub środki krajowe) na budowę budynku, a następnie na realizację działalności bieżącej"* zasadnym jest ujęcie przedsięwzięcia jako uzupełniającego. Zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (zwane dalej *Wytycznymi*), przedsięwzięcia podstawowe to takie, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji. Wobec założonej koncepcji przedsięwzięcia pojawia się jednoznaczna obawa, że brak środków finansowych spowoduje odstępianie od realizacji przedsięwzięcia, a tym samym osiągnięcia założonych celów, które dzięki realizacji przedsięwzięcia mają zostać osiągnięte. Przy takim założeniu, bardziej zasadnym jest albo usunięcia przedsięwzięcia jako przedsięwzięcia możliwego do realizacji i przyczyniającego się do osiągnięcia celów rewitalizacji albo ujęcie przedsięwzięcia jako przedsięwzięcia uzupełniającego, tj. takiego które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, a jest oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji.
- b) **Modernizacja MOSiR w Bielsku Podlaskim – nadanie dla obiektu sportowego nowych funkcji zabezpieczających potrzeby społeczne osób zamieszkających na terenie miasta Bielsk Podlaski, szczególnie na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji** - na podstawie opisu przedsięwzięcia, w szczególności zakresu inwestycji wynika, iż jest to przedsięwzięcie ogólnomiejskie, w znikomym stopniu oddziałujące na podobszary rewitalizacji. W ramach przedsięwzięcia 5 *Ku lepszemu przyszłości-rewitalizacja osiedla przy ul. Żarniewicza, ul. Jana Pawła II* przewidziana jest budowa wielofunkcyjnego boiska ze sztuczną murawą dla mieszkańców tego podobszaru. O ile idea stworzenia warunków do spędzania wolnego czasu przez mieszkańców obszarów zdegradowanych jest słuszną, nie przedstawiono argumentów na udowodnienie, że realizacja projektu przełoży się na osiągnięcie celów programu rewitalizacji. Tym bardziej, że lokalizacja inwestycji jest poza obszarem rewitalizacji, a ideą programów rewitalizacji jest aby działania prowadzone były na obszarze rewitalizacji tak, aby służyły bezpośrednio mieszkańcom tego obszaru, jak również przyczyniały się do trwałych zmian w sferze społeczno-gospodarczej danego obszaru rewitalizacji. Tym samym przedsięwzięcie nie powinno być ujęte w programie lub jeżeli jest istotne z punktu widzenia wpływu efektów realizacji na mieszkańców podobszarów rewitalizacji, przedsięwzięcie to, przy szerszym uzasadnieniu i wskazaniu siły tych powiązań i efektywności oddziaływania danego projektu może być ujęte jako przedsięwzięcie uzupełniające.
- c) **Przewodnik Seniora, czyli organizowanie osobom starszym czasu wolnego** - brak określonej lokalizacji przedsięwzięcia na terenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji w pkt 4. Dodatkowo opis pkt 4 nie odnosi się do miejsca lokalizacji przedsięwzięcia lecz do adresów podmiotów, które mogą z niego skorzystać.
- d) **Modernizacja bazy medycznej w celu dostosowania opieki zdrowotnej osób starszych i zależnych** - jest to przedsięwzięcie realizowane poza obszarem rewitalizacji o znaczeniu

ogólnomiejskim a nie rewitalizacyjnym. Koncepcja przedsięwzięcia, zakres zadań określony w pkt 8 jednoznacznie wskazuje na ogólnomiejski charakter przedsięwzięcia, tym bardziej że prognozowane produkty i rezultaty nie wskazują na rewitalizacyjny charakter przedsięwzięcia. Pomimo stwierdzenia, że „*Realizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wynika z faktu, że SPZOZ jest jedyną na terenie miasta jednostką świadczącą tak specjalistyczne usługi*”, nie zmienia to faktu, iż zakres inwestycji bezpośrednio oddziałuje na całe miasto czy też powiat, natomiast w znikomym stopniu oddziałujące na podobszary rewitalizacji. Tym samym przedsięwzięcie nie powinno być ujęte w programie lub jeżeli jest istotne z punktu widzenia wpływu efektów realizacji na mieszkańców podobszarów rewitalizacji, przedsięwzięcie to, przy szerszym uzasadnieniu i wskazaniu siły tych powiązań i efektywności oddziaływania danego projektu może być ujęte jako przedsięwzięcie uzupełniające.

- e) **Budowa i wyposażenie rehabilitacji leczniczej** - jest to przedsięwzięcie realizowane poza obszarem rewitalizacji o znaczeniu ogólnomiejskim a nie rewitalizacyjnym. Tym samym przedsięwzięcie nie powinno być ujęte w programie lub jeżeli jest istotne z punktu widzenia wpływu efektów realizacji na mieszkańców podobszarów rewitalizacji, przedsięwzięcie to, przy szerszym uzasadnieniu i wskazaniu siły tych powiązań i efektywności oddziaływania danego projektu może być ujęte jako przedsięwzięcie uzupełniające.
- f) **Ośrodek terapii i rehabilitacji** - projekt realizowany jest poza obszarem rewitalizacji. Zgodnie z *Wytycznymi* co do zasady projekty rewitalizacyjne realizowane są na obszarach rewitalizacji. Do objęcia wsparciem można jednak dopuszczać także projekty rewitalizacyjne zlokalizowane poza tym obszarem, jeśli służą one realizacji celów wynikających z programu rewitalizacji. Zwłaszcza dotyczy to inicjatyw społecznych nakierowanych np. na aktywizację zawodową mieszkańców obszarów rewitalizacji, gdzie rozwiązania dedykowane ludności z obszaru rewitalizacji mogą być podejmowane poza obszarem rewitalizacji. Takie przypadki wymagają szerszego uzasadnienia i wskazania siły tych powiązań i efektywności oddziaływania danego projektu rewitalizacyjnego. W związku z powyższym należy uzupełnić opis przedsięwzięcia o uzasadnienie i wskazanie powiązań i efektywności oddziaływania danego projektu rewitalizacyjnego w odniesieniu do założonych celów służących rozwiązaniu konkretnych problemów społecznych wynikających z przeprowadzonej diagnozy.
- g) **„Scena” przy bibliotece** - należy uzupełnić przedsięwzięcie poprzez uzasadnienie komplementarności z innymi przedsięwzięciami
- h) **Czytelnia w plenerze** - w pkt 7. Cele przedsięwzięcia i uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia – należy uzasadnić potrzebę realizacji przedsięwzięcia w kontekście założonych celów służących rozwiązaniu konkretnych problemów społecznych wynikających z przeprowadzonej diagnozy. Dodatkowo należy uzupełnić przedsięwzięcie poprzez uzasadnienie komplementarności z innymi przedsięwzięciami.
- i) **Przebudowa budynku handlowo-usługowego i adaptacja jego pomieszczeń oraz zagospodarowanie terenu do potrzeb prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe** - projekt realizowany jest poza obszarem rewitalizacji. Zgodnie z *Wytycznymi* co do zasady projekty rewitalizacyjne realizowane są na obszarach rewitalizacji. Do objęcia wsparciem można jednak dopuszczać także projekty rewitalizacyjne zlokalizowane poza tym obszarem, jeśli służą one realizacji celów wynikających z programu rewitalizacji. Zwłaszcza dotyczy

to inicjatyw społecznych nakierowanych np. na aktywizację zawodową mieszkańców obszarów rewitalizacji, gdzie rozwiązania dedykowane ludności z obszaru rewitalizacji mogą być podejmowane poza obszarem rewitalizacji. Takie przypadki wymagają szerszego uzasadnienia i wskazania siły tych powiązań i efektywności oddziaływania danego projektu rewitalizacyjnego. Aby można było mówić o konieczności realizacji przedsięwzięcia w kontekście celów służących rozwiązaniu problemów będących wynikiem przeprowadzonej diagnozy, w pierwszej kolejności należy wskazać w diagnozie określony do rozwiązania problem. Niestety z przeprowadzonej diagnozy nie wynika, że problemem obszarów rewitalizacji jest problem lokalowy organizacji pozarządowych. Tym samym przedsięwzięcie nie powinno być ujęte w programie.

- j) **Rodzinna Inwestycja w przyszłość** - przedsięwzięcie mające charakter ogólnomiejski. Z opisu przedsięwzięcia, jak również proponowanych produktów i rezultatów wynika, że „Projekt skierowany jest do 95 osób z powiatu bielskiego, (w tym z miasta Bielsk Podlaski – w tym z podobszarów rewitalizacji zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz 8 pracowników jednostek wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej”. Tym samym z uwagi na możliwe marginalne znaczenie oddziaływania projektów na mieszkańców obszarów zdegradowanych (projekt nie jest skierowany wprost do mieszkańców obszarów zdegradowanych lecz przy okazji może ale nie musi ich objąć), w obecnym znaczeniu – przedsięwzięcie nie jest przedsięwzięciem podstawowym, tj. takim bez którego realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji. Tym samym przedsięwzięcie nie powinno być ujęte w programie lub jeżeli jest istotne z punktu widzenia wpływu efektów realizacji na mieszkańców podobszarów rewitalizacji, przedsięwzięcie to, przy szerszym uzasadnieniu i wskazaniu siły tych powiązań i efektywności oddziaływania danego projektu może być ujęte jako przedsięwzięcie uzupełniające.
- k) **Centrum Integracji Społecznej** - projekt realizowany jest poza obszarem rewitalizacji. Zgodnie z *Wytycznymi* co do zasady projekty rewitalizacyjne realizowane są na obszarach rewitalizacji. Do objęcia wsparciem można jednak dopuszczać także projekty rewitalizacyjne zlokalizowane poza tym obszarem, jeśli służą one realizacji celów wynikających z programu rewitalizacji. Zwłaszcza dotyczy to inicjatyw społecznych nakierowanych np. na aktywizację zawodową mieszkańców obszarów rewitalizacji, gdzie rozwiązania dedykowane ludności z obszaru rewitalizacji mogą być podejmowane poza obszarem rewitalizacji. Takie przypadki wymagają szerszego uzasadnienia i wskazania siły tych powiązań i efektywności oddziaływania danego projektu rewitalizacyjnego. W związku z powyższym należy uzupełnić opis przedsięwzięcia o uzasadnienie i wskazanie powiązań i efektywności oddziaływania danego projektu rewitalizacyjnego w odniesieniu do założonych celów służących rozwiązaniu konkretnych problemów społecznych wynikających z przeprowadzonej diagnozy. Z uwagi na wskazany zakres przedsięwzięcie nie powinno być ujęte w programie lub jeżeli jest istotne z punktu widzenia wpływu efektów realizacji na mieszkańców podobszarów rewitalizacji, przedsięwzięcie to, przy szerszym uzasadnieniu i wskazaniu siły tych powiązań i efektywności oddziaływania danego projektu może być ujęte jako przedsięwzięcie uzupełniające.
- l) **Dobry zawód – fajne życie – popularyzacja kształcenia zawodowego w województwie podlaskim** - przedsięwzięcie mające charakter ogólnomiejski. Z opisu przedsięwzięcia wynika, że projekt obejmować będzie całe woj. podlaskie, w tym miasto Bielsk Podlaski (budynki bielskich gimnazjów, szkół zawodowych, siedziby przedsiębiorców, Park Królowej Heleny w Bielsku

Podlaskim- organizacja eventu). Dodatkowo „Grupą docelową projektu stanowić będzie 145 gimnazjów z woj. podlaskiego, z czego 3 gimnazja z terenu Miasta Bielsk Podlaski, uczniowie tych gimnazjów (w tym uczniowie podobszarów rewitalizacji) zgodnie ze zgłoszonymi deklaracjami udziału, rodzice tych uczniów, doradcy zawodowi, psycholodzy, pedagodzy i kadra tych szkół. Ponadto „grupą docelową będzie 60 szkół kształcenia zawodowego z woj. podlaskiego, z czego 2 z terenu Miasta Bielsk Podlaski, kadra pedagogiczna tych szkół”. Jednocześnie w opisie prognozowanych rezultatów pojawia się następujące stwierdzenie „W realizację projektu zaangażowane zostaną między innymi 3 bielskie gimnazja i dwie szkoły zawodowe. Zakładamy, że realizacja projektu wpłynie na zmianę postaw młodych ludzi i częstszy wybór przez nich szkół zawodowych, co w konsekwencji wpłynie na zmniejszenie problemu bezrobocia osób z wykształceniem ogólnym, wyższym nie technicznym. Na terenie miasta prężnie działają firmy budowlane, spożywcze, zakłady przetwórstwa, które mogą stać się potencjalnym pracodawcami młodych ludzi. Ponadto osiągnięcie wykształcenia zawodowego i nauka konkretnych zawodów może przyczynić się do zakładania przez absolwentów własnych firm i pozostawania w mieście”. Tym samym z uwagi na możliwe marginalne znaczenie oddziaływania projektów na mieszkańców obszarów zdegradowanych (projekt nie jest skierowany wprost do mieszkańców obszarów zdegradowanych lecz przy okazji może ale nie musi ich objąć), w obecnym znaczeniu – przedsięwzięcie nie jest przedsięwzięciem podstawowym, tj. takim bez którego realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji. Z uwagi na wskazany zakres przedsięwzięcie nie powinno być ujęte w programie lub jeżeli jest istotne z punktu widzenia wpływu efektów realizacji na mieszkańców podobszarów rewitalizacji, przedsięwzięcie to, przy szerszym uzasadnieniu i wskazaniu siły tych powiązań i efektywności oddziaływania danego projektu może być ujęte jako przedsięwzięcie uzupełniające.

- m) **Budowa budynku wielorodzinnego – socjalnego przy ul. Jagiellońskiej** - projekt realizowany jest poza obszarem rewitalizacji. Zgodnie z *Wytocznymi* co do zasady projekty rewitalizacyjne realizowane są na obszarach rewitalizacji. Do objęcia wsparciem można jednak dopuszczać także projekty rewitalizacyjne zlokalizowane poza tym obszarem, jeśli służą one realizacji celów wynikających z programu rewitalizacji. Zwłaszcza dotyczy to inicjatyw społecznych nakierowanych np. na aktywizację zawodową mieszkańców obszarów rewitalizacji, gdzie rozwiązania dedykowane ludności z obszaru rewitalizacji mogą być podejmowane poza obszarem rewitalizacji. Takie przypadki wymagają szerszego uzasadnienia i wskazania siły tych powiązań i efektywności oddziaływania danego projektu rewitalizacyjnego. Z analizy Diagnozy gminy nie wynika, że problemem obszaru rewitalizacji jest brak mieszkań socjalnych lecz problemy społeczne są wynikiem lokalizacji mieszkań socjalnych. W związku z powyższym trudno jest uznać, że produkty projektu będą służyć wykluczonym mieszkańcom obszaru rewitalizacji. Z uwagi na wskazany zakres przedsięwzięcie to nie powinno być ujęte w programie lub jeżeli jest istotne z punktu widzenia wpływu efektów realizacji na mieszkańców podobszarów rewitalizacji, przedsięwzięcie to, przy szerszym uzasadnieniu i wskazaniu siły tych powiązań i efektywności oddziaływania danego projektu może być ujęte jako przedsięwzięcie uzupełniające.
- n) **Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku restauracji Podlasianka wraz z zagospodarowaniem terenu** - na podstawie opisu stwierdza się, że oprócz lokalizacji projekt nie posiada cech przyczyniających się do traktowania projektu jako rewitalizacyjnego. Sama lokalizacja projektu nie świadczy o jego charakterze rewitalizacyjnym. Zgodnie bowiem z definicją projektu

rewitalizacyjnego, poprzez projekt rozumie się projekt wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji. Z opisu przedsięwzięcia wynika bardziej, że jest to projekt ogólnomiejski nienakierowany na osiągnięcie celów rewitalizacji. Aby można było uznać przedsięwzięcie za przedsięwzięcie rewitalizacyjne należy wzmocnić opis przedsięwzięcia o uzasadnienie i wskazanie siły powiązań i efektywności oddziaływania tego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego z celami programu służącymi rozwiązywaniu konkretnych zdiagnozowanych problemów. Z opisu grupy odbiorców przedsięwzięcia jednoznacznie wynika, że *'Obiekt adresowany do mieszkańców miasta Bielsk Podlaski, zarówno do osób korzystających z usług świadczonych przez restaurację, w tym organizacji pozarządowych (konferencje, szkolenia) jak i osób mogących znaleźć zatrudnienie w obiekcie oraz do osób odwiedzających nasze miasto'*. Z uwagi na wskazany zakres przedsięwzięcie nie powinno być ujęte w programie lub jeżeli jest istotne z punktu widzenia wpływu efektów realizacji na mieszkańców podobszarów rewitalizacji, przedsięwzięcie to, przy szerszym uzasadnieniu i wskazaniu siły tych powiązań i efektywności oddziaływania danego projektu może być ujęte jako przedsięwzięcie uzupełniające.

5. Rozdział 12 Szacunkowe ramy finansowe programu rewitalizacji

W omawianym rozdziale brakuje opisu sposobu finansowania przedsięwzięć uzupełniających. Zgodnie z *Wytycznymi* dane takie są obligatoryjnym elementem programu.

6. Rozdział 14 System monitorowania

Podrozdział 14.2 Wskaźniki monitorowania

Przedstawione w tabeli 14.2.1 wskaźniki monitorowania nie odnoszą się do wszystkich zdiagnozowanych zjawisk kryzysowych i problemów z obszaru rewitalizacji. Zasadnym wydaje się uzupełnienie wskaźników monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji o wskaźniki monitorujące negatywne zjawiska o największym natężeniu powodujące, że dany obszar poddany został procesowi rewitalizacji, m.in. w przypadku podobszaru POM głównym problemem był niski kapitał społeczny oraz zjawisko przestępczości i wykroczeń. Tym bardziej, że na etapie diagnozowania problemów miasta zastosowana została wieloaspektowa diagnoza miasta, prezentująca szereg głównych negatywnych zjawisk kryzysowych. Brak zapewnienia adekwatnych mierników poszczególnych zjawisk, które stanowiły podstawę do zakwalifikowania jednostki urbanistycznej w całości czy w części jako obszaru rewitalizacji, powodować będzie zakrzywienie rzeczywistości i utrudniać będzie podejmowanie wyprzedzających interwencji na wypadek zaistnienia lub też zniwelowania skali zjawiska kryzysowego. Tym samym wydaje się, że dobrana liczba czy też wybór wskaźników monitorowania nie zapewniają efektywności monitorowania sytuacji na obszarze rewitalizacji (osiągnięciu zakładanych efektów programu) oraz przyszłą aktualizację diagnozy i programu.

7. Podrozdział 15.2 Koncentracja programu rewitalizacji

Z uwagi na wątpliwości pojawiające się na etapie konstruowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zasadnym jest zaktualizowanie opisu w zakresie działań realizowanych poza obszarem rewitalizacji.

Informujemy, iż gmina jest zobowiązana dokonać zmian lub uzupełnień/dostarczyć wyjaśnienia w terminie nie dłuższym niż 35 dni od dnia otrzymania pisma. W uzasadnionych przypadkach, na pisemny wniosek gminy, termin naniesienia zmian lub uzupełnień/dostarczenia wyjaśnień może zostać wydłużony. Dopuszcza się dwukrotną możliwość dokonywania poprawy programu rewitalizacji przez gminę. Nie dochowanie wskazanego terminu na uzupełnienie lub uznanie przez ekspertów, iż złożony przez gminę program rewitalizacji nie spełnia cech i elementów programu rewitalizacji, o których mowa w Załączniku do Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, będzie skutkowało

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

Unia Europejska
Fundusz Spójności

odrzuconiem złożonego programu rewitalizacji. Odrzucenie programu rewitalizacji nie skutkuje brakiem możliwości ponownego złożenia programu rewitalizacji do Wykazu.

W przypadku pytań, należy kontaktować się z Jakubem Raube tel. 85 66 54 715 lub Grzegorzem Gawrysiakiem, tel. 85 66 54 396, e-mail: jakub.raube@wrotapodlasia.pl; grzegorz.gawrysiak@wrotapodlasia.pl

2 powołania

z up. MARSZAŁKA WOJEWÓDZTW

Joanna Sarosiek

Joanna Sarosiek
z-ca Dyrektora
Departamentu Rozwoju Regionalnego

